

Chạy tự do Nguyễn Thúy Hằng

1. Hôm nay tôi không ngồi quán cũ nữa, mà đi qua một quán mới. Chỗ này nhiều người qua lại, nhưng quan trọng là không mái che, không nhạc. Buổi sáng ở đây dễ chịu lắm. Tôi từng khen chủ quán về góc ngồi lý tưởng này, chị ta cũng gật đầu cảm ơn. Chỉ cần vậy thôi tôi quyết định ghé lại đây. Nhiều người ngồi sát nhau đọc báo, ai cũng ngoe nguẩy điều thuốc, còn tôi chỉ đem theo một tấm hình, ngồi cà phê và ngắm nó. Người ngồi kế bên chăm chú vào tờ báo rồi bỗng nói: “Sao người ta lăm tiền của thế”. Thật nực cười. Trong túi tôi hiện giờ chỉ còn vài bạc lẻ, thế mà tôi có than phiền đâu, có tiền hay không, cũng là điều cũ rích rồi. Tôi bỗng dung nhớ lại một ngàn năm trước đây, cũng tại nơi này một người đàn ông tóc chải ngược phía sau ngồi thốt lên: “Sao người ta lăm tiền của thế”. Nhưng nó chẳng ăn nhập gì với tôi bây giờ cả, chẳng qua tôi thấy nó thật giống nhau thôi. Bỗng dung, tôi thét lên: “Ồ bắt lấy nó”. Mọi người nhòm ra nhìn tôi, họ nhìn theo hướng bàn tay tôi chỉ, thấy trơ vách tường đối diện nham nhở xi măng vôi vữa. Tôi tiếp tục gào lên: “Bắt lấy nó, nó chạy rồi, chạy rồi!”. Mọi người bắt đầu đứng dậy, ném phịch tờ báo xuống ghế, họ muốn giúp tôi nhưng lại không biết phải làm gì. Sau một giây ngắn tò te, một người đàn ông da trắng bắt đầu chạy đến bức tường và ra sức tóm lấy nó. Nhưng nó lại nhảy lên quá cao, ông ta với theo và quần áo bắt đầu xộc xệch. Đến đây đám người sôi động lên, tất cả nhào nhào giúp tôi chụp lấy bằng được nó. Nó nhảy khắp nơi, len lỏi qua mấy hòn đá và tiếp tục lượn trên các bức tường. Giờ đây mọi người đã đồng loạt nối đuôi nhau thành một hàng dài chạy loanh quanh dọc bức tường. Còn tôi thì ngồi ngơ ngẩn với tấm hình trên tay, tôi nhìn qua bầu trời mới đây còn đầy thứ ánh sáng vàng mà giờ đây chợt tan biến, nó làm cho tấm ảnh xám xịt, khuôn mặt tôi trong đó bỗng tối sầm đi. Vâng, ngày hôm nay sự kiện ấy xảy đến rồi, y như lần trước nó đến vậy. Đó cũng là lý do tại sao tôi lại bị nhốt chung với những người nơi đây. Bạn biết không, nắng đã trôi tuột qua tấm ảnh của tôi, thoát ra và bay lên cao. Nó làm gương mặt tôi xám ngoét, để lại bầu trời trong tấm ảnh xám đi, đen kịt như sắp có cơn giông vậy. Tôi hốt hoảng vì vào ngày ấy tôi ngỡ mẹ đã chụp được nó và mọi việc sẽ đứng yên như vậy. Mẹ nhốt được tôi, bầu trời và nắng, xa hơn nữa là mặt biển xanh thẳm. Khi mẹ đưa bức ảnh cho tôi thì hình như lúc ấy tôi hài lòng lắm. Đó là kỷ vật cuối cùng tôi giữ được cho mẹ. Sau cùng họ cũng lôi mẹ đi, xênh xệch la lối khắp xóm. Tôi biết rồi có ngày họ cũng bắt mẹ đi thôi. Cửa nẻo trống toác, gió lùa phàn phật hai ống quần. Tôi ngồi bệt xuống đất, ri ri khóc.

Bây giờ, mọi người đã trả cho không khí sự yên lặng. Họ lại bình thần đọc báo, lâu lâu xuýt xoa “ai lại nỡ ăn thịt ngựa nhỉ”, ông kế bên lại bảo “thịt chó hay hơn chứ”, rồi rôm rả lên về các loại thịt. Một ông lại còn nói: “Có khi toàn lão phét, họ nói thịt bò để che giấu thịt ngựa, nhưng hoá ra lại là thịt người”. Tôi tiếp tục ngắm tấm ảnh của mình. Nắng đã trở về chỗ cũ, đám mây sáng bừng lên, biển bắt đầu chuyển động lao xao va đập nhau, vài cánh buồm chao đảo trên mặt nước như những que kem. Mùi tanh nồng biển cả xộc vào mũi, con thuyền màu xanh dập dềnh qua lại, con mắt đầu thuyền khễ nhô lên rồi hụp xuống, một con mắt được viền thật to trao trả cho người nhìn chúng sự ngạc nhiên về khoảng không rộng lớn trước mặt. Tôi đứng trước khung cảnh ấy, nắng vượt qua mái đầu làm tóc như bạc đi, tôi cười vì mẹ vừa làm trò vừa bắt tôi đứng yên trong khung cảnh chao nghiêng này. “Đứng im, mẹ nhốt chúng vào với con, không phải lúc nào ta cũng bắt được nắng và xung quanh đâu hử”. Tôi khẽ nghiêng người lại. Chính giây phút đó mẹ làm động tác ghim chặt chúng tôi lại với nhau. Tôi biết rằng nó là sự việc quan trọng có ý nghĩa đối với cuộc đời tôi. Lần đầu tiên tôi sở hữu được bầu trời, nắng, biển, những con thuyền đong đưa, cả tuổi tác của tôi nữa.

2. Vừa thoát khỏi tấm ảnh, tôi lao đi trong cơn gió thổi ngược về. Vũng Tàu chợt như vùng đất để chạy tự do và la hét thoải mái. Tôi không biết bơi. Nhưng lại rất thích lao xuống nước không ngại ngừng. Càng ngày tôi càng tiến xa hơn nữa, cảm giác sắp sửa bị nhận chìm và ý thức được sức mạnh của thiên nhiên khiến tôi càng thích thú. Đi sâu một chút nữa tôi lọt thỏm giữa vũng nước màu xanh lục găm gào sôi động, tôi bị hụp chân rồi. Nhưng Mẹ đến kịp thời kéo tôi ra khoảng vừa thích thú

vừa sợ sệt đó. Thoát khỏi bãi biển lúc nhúc người tôi tản bộ trên con đường vắng. Tầm ảnh nằm trong túi chọt nóng hôi hổi mặn chát của biển, cú thốc ngược của gió, buồm nghiêng chao đảo. Tôi thích thú trước cả thế giới thu gọn nằm trong túi áo bé nhỏ này. Mẹ đi bên tôi lặng lẽ không nói, hai mẹ con chui vào giữa những cây bàng xòe rộng, giữa những cây bàng ấy họ đặt những chiếc ghế con và bàn gỗ xiêu vẹo. Giờ này Ba đi đâu vậy nhỉ, không biết Ba đã com nước gì chưa, có biết mình chết hay không? Mẹ vẫn câu hỏi băng khuâng ấy. Mẹ thắc mắc về cuộc sống của Ba khi không có mẹ kể bên nữa. Không biết Ba sẽ xoay sở một mình ra sao. Nhưng dù sao Ba vẫn có thể đi lại được rồi, hoặc Ba đang đi giữa vùng toàn cỏ lau sậy, ngỡ ngác trước cánh vật mới lạ và trước muôn vàn cánh tay vẫy. Không có Mẹ nơi đây đâu! Ba đã khẳng định như thế khi chuẩn bị cho chuyến du hành xa của mình. Mẹ thờ dài, nắng thế này không biết Ba có ngủ được không...? Tôi nhìn ra bãi nắng chói chang, một vài người choàng khăn lông sặc sỡ đi như bướm lượn, cặp chân thon dài và túm lông trước ngực. Họ không phải người nơi đây, Mẹ thấy họ lạ lắm, họ nói những từ khó hiểu và có cử chỉ kỳ lạ. Tôi bật cười với lối nhìn của Mẹ. Thật khó khăn vì mình không có khả năng giải hết được những thông điệp trong cuộc sống. Mọi người luôn có mật mã riêng, một con số, một con chữ, một ngôn ngữ cơ thể riêng. Chỉ có thiên nhiên mới giảng hoà và hiểu được tất cả. Khi không ai hiểu tôi thì biển cả sẽ giải mã giúp tôi vậy. Về sau tôi học được cách nhìn của Mẹ và duy nhất chỉ mình tôi hiểu mẹ muốn gì ở thế giới này khi nằm trong bệnh viện.

3. Mẹ đi thơ thẩn trong khoảng sân rộng và hoang vu. Tay mẹ sờ đến bất cứ vật gì có nắng xâm chiếm. Tôi biết mẹ mừng lắm khi được thoát khỏi căn phòng trắng toát. Mẹ than phiền màu trắng và ngỡ ngác của những bệnh nhân bên cạnh làm mẹ giảm trí nhớ. Phải mất một khoảng thời gian mẹ mới nhớ ra số điện thoại gọi cho tôi. Bây giờ mẹ lại tiếp tục ca ngợi ánh sáng. Dường như màu trắng khiến mẹ quên tất cả. Dường như nó làm đóng băng từng suy nghĩ hoặc làm chúng vón cục lại, vì mẹ không tài nào nhớ được mọi thứ. Đến khi thoát ra đây chính ánh nắng làm thiêu chảy và phục hồi những suy nghĩ của mẹ tan trở lại. Nó dần lôi kéo mẹ đến gần cuộc sống. Con biết không, ngay khi mẹ nhìn thấy đứa trẻ bông cười thì mẹ hiểu ngay nó đang vui vì điều gì, chính xác hơn bản thân thằng bé cảm nhận nữa. Đó gọi là sự vọt trào suy nghĩ. Người ta nhốt mẹ lâu hơn nữa thì hẳn ngày đầu tiên ra đây mẹ sẽ đọc vanh vách từng trạng thái của từng người vừa bước qua, gọi tên chính xác từng thông điệp một. Nhưng khi mẹ bị nhốt vào màu trắng ấy thì kinh khủng lắm. Mẹ quên sạch tất cả. Đây là lý do tại sao mẹ muốn góp ý với bác sỹ nên thay đổi màu sắc trong từng căn phòng. Thật kinh tởm. Nó không ồn chút nào. Thật ngạc nhiên con biết không, bác sỹ bảo riêng ông ấy thì thấy những căn phòng toàn màu xanh. Mẹ biết ông ấy nói dối. Mẹ ghét cực kỳ vì chẳng ai nhạy bằng mẹ cái khoản màu sắc và thiên nhiên cả.

Hai mẹ con chúng tôi tiếp tục thơ thẩn trong khoảng xi măng rộng bát ngát, người ta cố ý không đặt bất cứ vật gì làm cản đường chúng ta, hay nói đúng hơn họ không muốn người bệnh thấy bất cứ điều gì quen thuộc nữa, nhưng mẹ thì là trường hợp cá biệt. Mẹ vẫn tìm được sự hài lòng vì nắng nhảy múa khắp nơi, mẹ theo dõi nó một cách sung sướng. Không ai kiểm soát được khi mẹ tìm đến thiên nhiên. Trong khi chờ con mẹ đã sờ được chúng rồi, tay mẹ còn ấm nóng đây này. Và mẹ hiểu cái gì đang xảy ra, một khi nắm được quy luật của nó rồi thì bất cứ điều gì mẹ cũng đọc được. Nhưng các bác sỹ thì không hiểu điều mẹ nói đâu, đây cũng là bí mật của riêng mẹ con mình. Mẹ thấy sức khoẻ đỡ hơn rồi, có lẽ tuần sau mẹ được về thôi. Hai mẹ con vẫn thơ thẩn nơi khoảng đất dài, mẹ quay lại nhìn tôi nói: “Chân con sao rồi, đỡ hơn chưa?”. Tôi ngưng nghịu chẳng biết giấu đôi chân mình vào đâu. “Thôi mẹ ạ, dù sao nó cũng theo con bằng từng ấy năm rồi, mình đừng nhắc đến nó nữa”. Hai mẹ con im lặng. Chúng tôi đi giữa buổi chiều tà, thường thức màu vàng bệnh hoạn của nó. Phải, tất cả xung quanh chúng ta đều bệnh hoạn, kể cả hơi thở của chúng ta nữa.

4. Sang tuần sau, tâm trạng mẹ vui bất thường. Luôn hân hoan ca hát đón tôi bằng chiếc váy hoa xòe phủ đất, mũ đội nghiêng trên đầu. Lúc đó tôi không biết tại sao người ta từ bệnh hoạn lại vui vẻ đến thế. Trong buổi trưa hè chói chang, mẹ mở toang cửa sổ bệnh viện (tôi không hiểu sao mẹ lại mở được, những chiếc đinh ghim chặt cánh cửa vào tường. Ông bác sỹ nhốt mẹ vào màu trắng khủng

khiếp. Thật kinh tởm! Hai mẹ con chúng tôi đều sợ hãi màu trắng này. Trống rỗng. Nguy hiểm). Mẹ nghiêng người lấy chiếc gương soi khuôn mặt mình, chiếc gương hướng về cửa sổ. Qua gương soi, sâu hơn mặt kính của nó bỗng mẹ thấy nắng bắt đầu xâm chiếm ngôi nhà. Nắng bò qua khoảng sân rộng rồi trườn đến nuốt chửng hai cái cây, một cái chậu, một miếng giẻ, một đàn kiến. Lần đầu tiên qua gương mẹ thấy rõ sức tàn phá của nắng, mẹ thấy rõ ràng nó đang nhai nuốt bất cứ vật gì gặp trên đường. Mẹ chờ đần, tay vẫn nắm chặt chiếc gương. Nắng bắt đầu rọi đến một người đàn ông tình cờ đi ngang, mẹ thấy ông ta giơ tay lên đỡ, và rồi ông ta cứ đứng im như thể không nhúc nhích, mẹ thấy nắng tàn phá cơ thể người đàn ông làm cho xám đen lại. Một hồi lâu mẹ biết rằng ông ta bị chết cháy, chết đứng y như một cây khô chĩa lên trời. Mẹ bắt đầu buông gương xuống, đi đến chiếc tủ và lấy ra tấm ảnh đã kết dính tôi chung với bầu trời, mây, biển, cánh buồm đang đưa. Mẹ mặc lại chiếc váy hoa xòe đến gót chân, cuối cùng mẹ lấy lược chải gọn lại mái tóc. Lúc ấy nom mẹ tôi thật tuyệt vời, một thiếu nữ xuân sắc. Sau đó mẹ lên giường nằm, ngắm tấm ảnh để nó trước ngực. Chỉ một giây khi mẹ nhắm mắt ngủ thì nắng bỗng bùng lên dữ dội, nó hân hoan vì bắt được mẹ tôi với gương mặt sáng ngời đang thiếp đi. Nó bắt đầu vuốt ve tấm ảnh trước ngực mẹ, rồi bao quanh lấy chiếc váy làm cho nó vàng rực hơn nữa. Giờ đây căn phòng ngập tràn ánh sáng, nó tiến về chiếc tủ gỗ nhưng không làm bốc cháy lên được, nó trườn đến chiếc cửa luôn đóng chặt vì không có chìa khoá. Cuối cùng do thích thú với trò chơi nó cứ loanh quanh trong phòng mẹ tôi mãi. Suốt những năm sau này người ta vẫn nhắc lại sự kiện đó với ngạc nhiên khó hiểu. Trong tất cả các căn phòng của bệnh viện luôn có một căn phòng tràn ngập ánh sáng, nó luôn luôn sáng, những tia nắng cứ quần quanh không chịu rời qua khung cửa sổ, từ khi người đàn bà mặc váy hoa ấy chết đi.

Từ đó tôi nhận ra một điều, có rất nhiều người trên trái đất này thích nắng, tôn thờ nắng, nhưng chỉ có nắng lại yêu mẹ tôi, nó buộc phải chiếm đoạt mẹ. Chắc hẳn giờ đây mẹ cũng hài lòng vì ao ước cuối cùng, mẹ vẫn chỉ mong có vậy. Đây là bí mật của riêng hai mẹ con chúng tôi, nhưng có đôi lúc tôi lại muốn phơi bày cho tất cả cùng biết. Nhưng ít khi tôi có dịp được ngồi kể. Nên cuối cùng nó dừng lại câu chuyện chỉ có hai người biết. Và bạn, người đang cầm trên tay câu chuyện này là người thứ ba. Ngoài ra, tất cả đều không tồn tại trên đời sống này.

Viết xong ngày 26/7/2003